

ΑΝΤΡΙΟΥ ΛΕΪΝ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΗΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΝΕΑΡΟΥ

ΣΕΡΛΟΚ
ΧΟΛΜΣ

Η ΚΟΚΚΙΝΗ ΒΔΕΛΛΑ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Κεφάλαιο 1

«Έχεις αναρωτηθεί ποτέ τι συμβαίνει με τα μυρμήγκια;» ρώτησε ο Αμάιους Κρόου.

Ο Σέρλοκ κούνησε αρνητικά το κεφάλι του. «Αν εξαιρέσει κανείς το γεγονός ότι ορμάνε στα σάντουιτς με μαρμελάδα στα πικνίκ, δεν μπορώ να πω ότι με έχουν απασχολήσει ιδιαίτερα».

Εκείνη την ώρα έκαναν περίπατο στην εξοχή του Σάρεϊ. Ο Σέρλοκ ένωθε τον ήλιο να βαραίνει τον σβέρκο του σαν τούβλο. Παντού γύρω του έμοιαζε να κυριαρχεί ένα σχεδόν αποικιακό άρωμα λουλουδιών και φρεσκοκομμένου άχυρου.

Μια μέλισσα βούιξε κοντά στο αυτί του και ο Σέρλοκ τινάχτηκε. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι ήταν αμφίθυμος απέναντι στα μυρμήγκια, αλλά οι μέλισσες εξακολουθούσαν να τον τρομάζουν.

Ο Κρόου γέλασε. «Τι είναι αυτή η ιστορία με σας τους Βρετανούς και τα σάντουιτς με μαρμελάδα;» ρώτησε εξα-

κολουθώντας να γελάει. «Μα την πίστη μου, είστε ίσως ο μοναδικός λαός που έχει τόσο βρεφικές διατροφικές συνήθειες: πουτίγκες στον ατμό, σάντουιτς με μαρμελάδα –και το ψωμί ασφαλώς δίχως κόρα– και λαχανικά βρασμένα σε βαθμό που καταλήγουν να γίνουν γευστικός πολτός. Φαγητά που δε χρειάζονται δόντια».

Ο Σέρλοκ ένωσε έναν μικρό εκνευρισμό. «Δηλαδή τι το τόσο σπουδαίο έχει το αμερικανικό φαγητό;» ρώτησε, αλλάζοντας θέση στην ξερολιθιά πάνω στην οποία καθόταν. Ευθεία μπροστά του το έδαφος κατηφόριζε μέχρι ένα μακρινό ποτάμι.

«Μπριζόλες» απάντησε λακωνικά ο Κρόου. Είχε γείρει πάνω στην ξερολιθιά, που του έφτανε μέχρι το στήθος. Το τετράγωνο σαγόνι του ήταν ακουμπισμένο πάνω στα σταυρωμένα του χέρια και το πλατύγυρο καπέλο σκίαζε τα μάτια του. Ως συνήθως, φορούσε το λευκό λινό του κοστουμί. «Μεγάλες μπριζόλες στη σχάρα. Σωστά ψημένες, ώστε να είναι τραγανές γύρω γύρω, όχι λες και τις έχεις ζεστάνει πάνω από κερί, όπως κάνουν οι Γάλλοι, ούτε πνιγμένες σε κάποια λευκή σάλτσα με μπράντι, όπως κάνουν επίσης οι Γάλλοι. Δε χρειάζεται να ευφύτα αρχιεπισκόπου για να ψησεις και να σερβίρεις σωστά μια μπριζόλα και μου είναι αδύνατο να καταλάβω γιατί κανείς έξω από τις Ηνωμένες Πολιτείες δεν το κάνει σωστά». Αναστέναξε και η συνήθης καλή του διάθεση εξαφανίστηκε, αφήνοντας πίσω μια αναπάντεχη, όσο και απροκάλυπτη, στενοχώρια.

«Σας λείπει η Αμερική;» ρώτησε με ευθύτητα ο Σέρλοκ.

«Λείπω πολύ περισσότερο καιρό απ' όσο είναι υγιές για έναν άνθρωπο. Είμαι δε σίγουρος ότι η πατρίδα λείπει εξίσου και στη Βιρτζίνια».

Το μυαλό του Σέρλοκ γέμισε με την εικόνα της Βιρτζίνια να καβαλάει το άλογό της, τον Σάντια, με τα χαλκοκόκκινα μαλλιά της να ανεμίζουν σαν φλόγα.

«Πότε θα γυρίσετε πίσω;» ρώτησε, ελπίζοντας ότι η ώρα αυτή δε θα ερχόταν σύντομα. Είχε συνηθίσει την παρουσία τόσο του Κρόου όσο και της Βιρτζίνια. Του άρεσε να τους έχει στη ζωή του από τότε που είχε αναγκαστεί να διαμένει στο σπίτι των θείων του.

«Όταν θα έχω ολοκληρώσει τη δουλειά μου εδώ». Ένα τεράστιο χαμόγελο χάραξε το μεσήλικο, γεμάτο ρυτίδες πρόσωπό του και η διάθεσή του άλλαξε πάλι. «Κι όταν φυσικά θεωρήσω ότι έχω τηρήσει την υπόσχεσή μου στον αδελφό σου να σου μάθω όλα όσα ξέρω. Ας μιλήσουμε τώρα για μυρμήγκια».

Ο Σέρλοκ αναστέναξε, γνωρίζοντας ότι ήταν αδύνατο να αποφύγει ένα ακόμα αυτοσχέδιο μάθημα του Κρόου. Ο μεγαλόσωμος Αμερικανός μπορούσε να χρησιμοποιήσει οτιδήποτε γύρω του –είτε βρίσκονταν στην εξοχή είτε στην πόλη ή στο σπίτι κάποιου– ως αφετηρία για μια ερώτηση, ένα πρόβλημα ή μια λογική σπασσοκεφαλιά. Ήταν κάτι που άρχιζε να χτυπάει στα νεύρα του Σέρλοκ.

Ο Κρόου ίσιωσε το σώμα του και έριξε μια ματιά πίσω του. «Σαν να μου φαίνεται ότι είδα μερικά κάπου εδώ γύρω» είπε περπατώντας προς ένα μικρό χωμάτινο λοφάκι, πάνω σε ένα χορταριασμένο κομμάτι του εδάφους. Ο Σέρλοκ όμως δεν είχε καμία αμφιβολία – ο Κρόου τα είχε πιθανότατα εντοπίσει καθώς ερχόντουσαν και είχε αρχειοθετήσει στο μυαλό του την παρουσία τους, ως υλικό για το επόμενο μάθημα.

Ο Σέρλοκ κατέβηκε με ένα σάλτο από την ξερολιθιά και περπάτησε προς το μέρος όπου στεκόταν ο Κρόου. «Μια μυρμηγκοφωλιά» είπε δίχως ενθουσιασμό. Γύρω από το λοφάκι έμοιαζαν να κινούνται μικροσκοπικές μαύρες φιγούρες προς τυχαίες κατευθύνσεις.

«Πράγματι. Είναι ένα ορατό σημάδι ότι από κάτω βρίσκονται ένα σωρό μικρές σήραγγες, που έχουν ανοίξει με υπομονή τα ζιζάνια. Κάπου κάτω από εκεί υπάρχουν χιλιάδες μικροσκοπικά λευκά αυγά που έχει γεννήσει η βασίλισσά τους, η οποία περνά όλη της τη ζωή δίχως να δει ποτέ το φως του ήλιου».

Ο Κρόου έσκυψε και έκανε νόημα στον Σέρλοκ να κάνει το ίδιο. «Δες πώς κινούνται τα μυρμηγκία» είπε. «Βλέπεις τίποτε παράξενο;»

Ο Σέρλοκ τα παρατήρησε για μια στιγμή. Κανένα δεν έμοιαζε να κινείται προς την ίδια κατεύθυνση με κάποιο άλλο και το καθένα ήταν σαν να άλλαζε κατεύθυνση απροειδοποίητα, δίχως προφανή λόγο. «Κινούνται προς τυχαίες

κατευθύνσεις» είπε. «Ενδεχομένως βέβαια να αντιδρούν σε κάτι που δεν μπορούμε εμείς να δούμε».

«Πιο πιθανή είναι η πρώτη εξήγησι» είπε ο Κρόου. «Λέγεται “το περπάτημα του μπεκρή” και είναι στην πραγματικότητα ένας καλός τρόπος να καλύψεις έδαφος γρήγορα όταν ψάχνεις κάτι. Ο περισσότερος κόσμος που ερευνά μια περιοχή συνηθίζει να κινείται σε ευθείες γραμμές που κόβουν η μία την άλλη ή χωρίζουν την περιοχή σε ένα πλέγμα και ψάχνουν κάθε τμήμα του χωριστά. Αυτές οι τεχνικές συνήθως εγγυώνται την επιτυχία –κάποια στιγμή–, αλλά έχεις καλύτερες πιθανότητες να βρεις κάτι *γρήγορα* όταν κινείσαι με αυτό τον τυχαίο τρόπο για να καλύψεις μια περιοχή. Λέγεται “περπάτημα του μπεκρή”» πρόσθεσε «διότι θυμίζει κάποιον που περπατάει αφού έχει κατεβάσει κάμποσα ποτηράκια ούισκι – με τα πόδια να πηγαίνουν προς διαφορετική κατεύθυνση το καθένα και το κεφάλι πάλι προς άλλη». Έβαλε το χέρι στην τσέπη του σακακιού του και έβγαλε κάτι από μέσα. «Πίσω στα μυρμήγκια όμως; Κοίτα τι κάνουν όταν βρουν κάτι ενδιαφέρον».

Έδειξε στον Σέρλοκ το αντικείμενο που κρατούσε – ήταν ένα κεραμικό βαζάκι κλεισμένο με λαδόκολλα και σπάγγο. «Μέλι» είπε πριν προλάβει να ρωτήσει ο Σέρλοκ. «Το πήρα όταν περνούσαμε από την αγορά». Έλυσε τον σπάγγο και αφαίρεσε τη λαδόκολλα. «Λυπάμαι αν σου φέρνει στον νου δυσάρεστες αναμνήσεις».

«Μη σας απασχολεί» είπε ο Σέρλοκ. Γονάτισε δίπλα

στον Κρόου. «Πολύ θα ήθελα, πάντως, να μάθω γιατί κυκλοφορείτε με ένα βαζάκι μέλι στην τσέπη σας».

«Ποτέ δεν ξέρεις τι θα σου φανεί χρήσιμο» είπε χαμογελώντας ο Κρόου. «Από την άλλη, μπορεί όλα αυτά να ήταν προμελετημένα. Το αφήνω στην κρίση σου».

Ο Σέρλοκ χαμογέλασε και κούνησε το κεφάλι του.

«Το μέλι είναι βασικά ζάχαρη, ανακατεμένη με ένα σωρό άλλα πράγματα» συνέχισε ο Κρόου. «Τα μυρμίγκια λατρεύουν τη ζάχαρη. Την πάνε πίσω στη φωλιά για να ταΐσουν τη βασίλισσά τους, καθώς και τις προνύμφες που βγαίνουν από τα αυγά».

Το μέλι, όπως παρατήρησε ο Σέρλοκ, ήταν πολύ υδαρές από τη ζέση του πρωινού ήλιου. Ο Κρόου βούτηξε μέσα το δάχτυλό του, πήρε μια μεγάλη στάλα και την άφησε να πέσει στο έδαφος. Κόλλησε σε μια τούφα από χόρτα και έμεινε εκεί για λίγα δευτερόλεπτα, πριν αρχίσει να σιάζει, σχηματίζοντας ακατάστατες γυαλιστερές ίνες.

«Για να δούμε τι θα κάνουν τώρα οι μικροί μας φίλοι».

Ο Σέρλοκ παρακολουθούσε, καθώς τα μυρμίγκια συνέχιζαν τις άσκοπες περιπλανήσεις τους – κάποια σκαρφάλωναν στα χόρτα και έμεναν εκεί για λίγο, κρεμασμένα ανάποδα, και άλλα αναζητούσαν τροφή ανάμεσα σε κόκκους χωμάτινης σκόνης. Έπειτα από λίγο ένα από αυτά συνάντησε μία από τις μελώδεις ίνες. Αρχισε να τη διασχίζει, αλλά σταμάτησε στη μέση. Ο Σέρλοκ για μια στιγμή νόμισε ότι κόλλησε, μα έπειτα το μυρμίγκι άρχισε να

κινείται κατά μήκος της ίνας, έπειτα επέστρεψε και τελικά βούτηξε μέσα το κεφάλι του, σαν να έπινε από το μέλι.

«Μαζεύει όσο μπορεί να κουβαλήσει» σχολίασε ο Κρόου. «Τώρα θα επιστρέψει στη φωλιά». Πράγματι, το μυρμήγκι φάνηκε να ακολουθεί την ακριβώς αντίστροφη πορεία, αλλά αντί να ακολουθήσει μια ευθεία γραμμή προς τη φωλιά συνέχισε την ακανόνιστη κίνησή του. Του πήρε λίγα λεπτά και υπήρξαν κάποιες φορές που ο Σέρλοκ σχεδόν το έχασε, καθώς διασταυρωνόταν με άλλες ομάδες μυρμηγκιών, αλλά τελικά έφτασε στο χωμάτινο λοφάκι και εξαφανίστηκε μέσα σε μια τρύπα στο πλάι.

«Και τώρα;» ρώτησε ο Σέρλοκ.

«Κοίτα το μέλι» είπε ο Κρόου.

Κάπου δέκα δεκαπέντε μυρμήγκια είχαν πλέον ανακαλύψει το μέλι και όλα έπαιρναν μαζί τους δείγματα πριν επιστρέψουν. Σταδιακά έφταναν κι άλλα, ενώ ταυτόχρονα ορισμένα κινούνταν προς την ευρύτερη κατεύθυνση της φωλιάς.

«Τι παρατηρείς;» ρώτησε ο Κρόου.

Ο Σέρλοκ χαμήλωσε το κεφάλι του για να βλέπει καλύτερα. «Τα μυρμήγκια φαίνεται να ακολουθούν όλο και πιο σύντομες διαδρομές για να επιστρέψουν στη φωλιά» είπε απορημένος.

Ύστερα από λίγα λεπτά είχαν σχηματιστεί δύο παράλληλες γραμμές από μυρμήγκια που κινούνταν μεταξύ του μελιού και της φωλιάς. Η άσκοπη περιπλάνηση είχε αντικατασταθεί από μια στοχευμένη κίνηση.

«Ωραία» είπε ικανοποιημένος ο Κρόου. «Ας κάνουμε τώρα ένα μικρό πείραμα».

Έβγαλε από την τσέπη του ένα κομμάτι χαρτί περίπου στο μέγεθος της παλάμης του και το ακούμπησε στο έδαφος, στα μισά της διαδρομής μεταξύ μελιού και φωλιάς. Τα μυρμήγκια διέσχιζαν το χαρτί σαν να μην ήταν καν εκεί.

«Πώς επικοινωνούν;» ρώτησε ο Σέρλοκ. «Πώς τα μυρμήγκια που βρήκαν το μέλι λένε στα υπόλοιπα που βρίσκονται στη φωλιά πού να πάνε;»

«Δεν τους το λένε» απάντησε ο Κρόου. «Το γεγονός ότι επιστρέφουν με μέλι είναι σήμα ότι εκεί έξω υπάρχει τροφή, αλλά δεν μπορούν να μιλήσουν μεταξύ τους, δεν μπορεί το ένα να διαβάσει τη σκέψη του άλλου, ούτε μπορούν να υποδείξουν την κατεύθυνση με τα μικροσκοπικά τους πόδια. Εδώ συμβαίνει κάτι πολύ πιο ευφυές. Μισό λεπτό και θα δεις».

Ο Κρόου άπλωσε το χέρι του και με μια κίνηση έστριψε το χαρτί κατά ενενήντα μοίρες. Τα μυρμήγκια που βρίσκονταν ήδη πάνω στο χαρτί συνέχισαν την πορεία τους και αφού κατέβηκαν έμοιαζαν χαμένα, αρχίζοντας να κινούνται πάλι άσκοπα, αλλά ο Σέρλοκ είδε έκπληκτος ότι τα επόμενα μυρμήγκια που έφταναν στο χαρτί κινούνταν μέχρι τη μέση του και έπειτα έστριβαν και κινούνταν κάθετα προς την αρχική τους πορεία, μέχρι που έφταναν στην άκρη του χαρτιού και άρχιζαν πάλι να περιπλανώνται.

«Ακολουθούν κάποιο μονοπάτι» είπε με κομμένη την ανάσα. «Κάποιο μονοπάτι που εκείνα βλέπουν, αλλά εμείς όχι. Τα πρώτα μυρμήγκια έφτιαξαν με κάποιον τρόπο αυτό το μονοπάτι και τα υπόλοιπα το ακολούθησαν – και, όταν σιρίψατε το χαρτί, συνέχισαν να το ακολουθούν διότι δεν ήξεραν ότι τώρα οδηγεί κάπου αλλού».

«Πολύ σωστά» είπε ο Κρόου επιδοκιμαστικά. «Πιθανότατα έχει να κάνει με κάποια χημική ουσία. Όταν το μυρμήγκι μεταφέρει τροφή, αφήνει πίσω του ένα ίχνος από αυτή την ουσία. Φαντάσου ότι έχει δεμένο στο πόδι του ένα κουρέλι βουτηγμένο σε κάτι με δυνατή μυρωδιά, όπως ο γλυκάνισος. Από την άλλη, τα υπόλοιπα μυρμήγκια έχουν την τάση να ακολουθούν αυτό το “ίχνος γλυκάνισου” όπως οι σκύλοι. Λόγω του “περπατήματος του μπεκρή”, το πρώτο μυρμήγκι θα κάνει πολλές βόλτες μέχρι να βρει τη φωλιά. Καθώς βρίσκουν το μέλι όλο και περισσότερα μυρμήγκια, κάποια θα ακολουθήσουν μεγαλύτερες και άλλα συντομότερες διαδρομές για να επιστρέψουν στη φωλιά. Καθώς όλο και περισσότερα μυρμήγκια ακολουθούν το παράδειγμά τους, οι συντομότερες διαδρομές ενισχύονται από την ουσία διότι είναι πιο αποτελεσματικές και τα μυρμήγκια επιστρέφουν πιο γρήγορα, ενώ οι μεγαλύτερες, άσκοπες διαδρομές σταδιακά εγκαταλείπονται διότι δεν είναι τόσο αποτελεσματικές. Τελικά, μένει μια διαδρομή που είναι σχεδόν ευθεία. Κι όλα αυτά μπορείς να τα αποδείξεις κάνοντας αυτό που μόλις έκανα με το χαρτί. Τα

μυρμήγκια συνεχίζουν να ακολουθούν το ευθύ μονοπάτι, παρόλο που τώρα τα οδηγεί μακριά από τη φωλιά – παρ’ όλα αυτά, σταδιακά θα διορθώσουν την πορεία τους».

«Εκπληκτικό» είπε ξέπνοα ο Σέρλοκ. «Δεν είχα ιδέα. Δεν είναι ευφυΐα... όχι ακριβώς... διότι βασίζεται στο ένστικτο και στην πραγματικότητα δεν επικοινωνούν μεταξύ τους, αλλά φαίνεται ευφύες».

«Μερικές φορές» παρατήρησε ο Κρόου «μια ομάδα είναι λιγότερο ευφυής απ’ ό,τι ένα άτομο. Αρκεί να κοιτάξεις τους ανθρώπους: Ο καθένας μεμονωμένα μπορεί να είναι ευφυής, αλλά αν γίνουν όχλος μπορεί να προκαλέσουν μεγάλες αναταραχές, ειδικά με αφορμή κάποιο περιστατικό. Σε άλλες περιπτώσεις, μια ομάδα επιδεικνύει μεγαλύτερη ευφυΐα απ’ ό,τι ένα άτομο, όπως εδώ τα μυρμήγκια ή τα σμήνη από μέλισσες».

Σηκώθηκε όρθιος, τινάζοντας το χόμα και τα χόρτα από το λινό του παντελόνι. «Το ένστικτό μου μου λέει ότι είναι σχεδόν ώρα για το μεσημεριανό. Λες ο θεός και η θεία σου να έχουν λίγο χώρο στο τραπέζι για έναν περιπλανώμενο Αμερικάνο;»

«Αναμφίβολα» αποκρίθηκε ο Σέρλοκ. «Δεν είμαι όμως και τόσο βέβαιος για την οικονόμο, την κυρία Έγκλαντιν».

«Ασ’ τη σε μένα. Έχω αστείρευτα αποθέματα γοητείας, που μπορώ να χρησιμοποιήσω εν ριπή οφθαλμού».

Περπάτησαν διασχίζοντας χωράφια και δασύλλια, ενώ ταυτόχρονα ο Κρόου έδειχνε στον Σέρλοκ συστάδες

από βρώσιμα μανιτάρια και άλλους μύκητες, εμπλουτίζοντας τα όσα είχε μάθει στο αγόρι πριν από εβδομάδες. Ο Σέρλοκ ήταν πλέον αρκετά σίγουρος ότι μπορούσε να επιβιώσει στην ύπαιθρο τρώγοντας ό,τι έβρισκε, δίχως να πάθει δηλητηρίαση.

Έπειτα από μισή ώρα άρχισαν πλέον να πλησιάζουν στο Αρχοντικό Χολμς – ένα μεγάλο και κάπως τρομακτικό σπίτι, περιτριγυρισμένο από μερικά στρέμματα γης. Ο Σέρλοκ μπορούσε να διακρίνει το παράθυρο του δωματίου του, στην κορυφή του σπιτιού – ένα μικρό, ακανόνιστο δωμάτιο κάτω από την επικλινή στέγη. Δεν ήταν καθόλου άνετο και αυτό ήταν κάτι που έπρεπε να αντιμετωπίζει κάθε βράδυ που ανέβαινε εκεί για να κοιμηθεί.

Μπροστά από την κύρια είσοδο βρισκόταν σταματημένη μια άμαξα και ο οδηγός έπαιζε νωχελικά με το καμουτσίκι του, ενώ το άλογο μασουλούσε άχυρο από μια ταΐστρα κρεμασμένη στο κεφάλι του.

«Επισκέψεις;» αναρωτήθηκε φωναχτά ο Κρόου.

«Ο θεός Σέρινφορντ και η θεία Άννα δεν ανέφεραν ότι θα είχαμε κάποιον καλεσμένο για μεσημεριανό» είπε ο Σέρλοκ, ενώ κι ο ίδιος αναρωτιόταν ποιος θα μπορούσε να έχει έρθει με αυτή την άμαξα.

«Καλώς – ούτως ή άλλως θα το μάθουμε σε λίγα λεπτά» σχολίασε ο Κρόου. «Το να κάνεις εικασίες σχετικά με μια ερώτηση που πρόκειται να σου απαντηθεί άμεσα είναι σπατάλη φαιάς ουσίας».

Έφτασαν στα σκαλοπάτια που οδηγούσαν στην κύρια είσοδο και ο Σέρλοκ έτρεξε στη μισάνοιχτη πόρτα, ενώ ο Κρόου ακολουθούσε δίχως να βιάζεται.

Το χολ της εισόδου ήταν σκοτεινό, με το σκοτάδι να διακόπτεται μόνο από ακτίνες φωτός, γεμάτες σκόνη, που έμπαιναν από τα ψηλά παράθυρα. Οι σκιές έκαναν τις ελαιογραφίες που κοσμούσαν τους τοίχους να φαντάζουν άορατες. Η καλοκαιρινή ζέση είχε σχεδόν υλική υπόσταση.

«Θα ενημερώσω κάποιον ότι είστε εδώ» είπε στον Κρόου ο Σέρλοκ.

«Δεν υπάρχει λόγος» μουρμούρισε ο Κρόου. «Κάποιος το έχει ήδη αντιληφθεί». Έδειξε με ένα νεύμα του κεφαλιού του τις σκιές κάτω από τις σκάλες.

Μια μορφή αναδύθηκε από μέσα τους – το μαύρο φόρεμα και τα μαύρα της μαλλιά έρχονταν σε αντίθεση μόνα με την ωχρότητα του δέρματός της.

«Κύριε Κρόου» είπε η οικονόμος. «Θαρρώ πως δεν αναμέναμε την επίσκεψή σας».

«Το αίσθημα φιλοξενίας του σπιτικού των Χολμς είναι γνωστό τοις πάσι» είπε με υπέρμετρη, σχεδόν θεατρική ευγένεια «όπως είναι γνωστό ότι δεν αρνούνται τα χρειώδη στους περαστικούς ταξιδιώτες. Άλλωστε, πώς θα μπορούσα να χάσω την ευκαιρία να σας ξαναδώ, κυρία Έγκλαντιν;».

Εκείνη ρουθούνησε και σούφρωσε τα χείλη κάτω από τη λεπτή σουβλερή της μύτη. «Δεν αμφιβάλλω ότι πολλές

γυναίκες υποκύπτουν στην αποικιακή σας γοητεία, κύριε Κρόου» είπε. «Εγώ δε συγκαταλέγομαι ανάμεσά τους».

«Ο κύριος Κρόου θα μείνει για μεσημεριανό» είπε επιτακτικά ο Σέρλοκ, παρόλο που ένιωσε ένα τρέμουλο στην καρδιά του, καθώς η κυρία Έγκλαντιν έστρεψε προς το μέρος του το διαπεραστικό της βλέμμα.

«Αυτό θα εξαρτηθεί από τον θείο και τη θεία σας» είπε εκείνη «όχι από εσάς».

«Τότε θα τους το πω *εγώ*» αποκρίθηκε ο Σέρλοκ «όχι *εσείς*». Στράφηκε πάλι στον Κρόου. «Περιμένετε μισό λεπτό να ρωτήσω» του είπε. Όταν επέστρεψε, η κυρία Έγκλαντιν είχε αποσυρθεί και πάλι στις σκιές.

«Κάτι παράξενο συμβαίνει μ' αυτή τη γυναίκα» μурμούρισε ο Κρόου. «Δεν έχει συμπεριφορά υπηρέτριας. Μερικές φορές συμπεριφέρεται σαν να είναι μέλος της οικογένειας – σαν να έχει τον πρώτο λόγο».

«Δεν ξέρω γιατί ο θείος και η θεία μου της το επιτρέπουν» είπε ο Σέρλοκ. «Στη θέση τους δε θα 'κανα το ίδιο».

Διέσχισε το χολ μέχρι την είσοδο της σαλοτραπεζαρίας και κοίταξε μέσα. Οι υπηρέτριες ετοιμάζαν πυρετωδώς τον μπουφέ στη μία άκρη του δωματίου, τοποθετώντας πατέλες γεμάτες με κρύο κρέας, ψάρι, τυρί, ρύζι, λαχανικά τουρσί και διάφορα είδη ψωμιού, εδέσματα από τα οποία κάθε μέλος της οικογένειας θα πήγαινε να σερβιριστεί, όπως συνηθιζόταν στο Αρχοντικό Χολμς – ο θείος και η θεία του, ωστόσο, δε φαίνονταν πουθενά. Επι-

στρέφοντας στο χολ, για μια στιγμή κοντοστάθηκε, έπειτα πλησίασε και χτύπησε την πόρτα της βιβλιοθήκης.

«Ορίστε» είπε μια φωνή από μέσα, μια φωνή συνηθισμένη να εξασκείται στην απαγγελία λόγων και κηρυγμάτων, κείμενα τα οποία ο ιδιοκτήτης της φωνής συνέγραφε, περνώντας έτσι το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου του – ο Σέρινφορντ Χολμς. «Περάστε!»

Ο Σέρλοκ άνοιξε την πόρτα. «Είναι εδώ ο κύριος Κρόου» είπε καθώς άνοιξε την πόρτα και αντίκρισε τη μορφή του θείου του καθισμένη σε ένα γραφείο. Φορούσε ένα παλιομοδίτικο μαύρο κοστούμι, ενώ μια βιβλικών διαστάσεων γενειάδα του κάλυπτε το στήθος κι έπειτα χυνόταν πάνω στο στυπόχαρτο μπροστά του. «Ήθελα να ρωτήσω αν θα ήταν δυνατόν να πάρει μεσημεριανό μαζί μας».

«Κάθε ευκαιρία να μιλήσω με τον κύριο Κρόου είναι ευπρόσδεκτη» είπε ο Σέρινφορντ Χολμς, αλλά ο Σέρλοκ είχε στρέψει την προσοχή του σε έναν άνδρα που στεκόταν δίπλα στις ανοιχτές τζαμόπορτες, με τον ήλιο να δημιουργεί ένα φωτεινό περίγραμμα της μακριάς του ρεντιγκότας και του ψηλού κολάρου του πουκαμίσου του.

«Μάικροφτ!»

Ο αδελφός του Σέρλοκ έγενεψε όλο σοβαρότητα προς το αγόρι, αλλά το βλέμμα του είχε μια σπιρτάδα που η σοβαροφάνειά του δεν μπορούσε να κρύψει. «Σέρλοκ» είπε. «Φαίνεσαι καλά. Είναι προφανές ότι η εξοχή σου ταιριάζει».

«Πότε έφτασες;»

«Πριν από μία ώρα. Πήρα το τρένο από το Γουότερλου κι έπειτα μια άμαξα από τον σταθμό».

«Πόσο θα μείνεις;»

Ανασήκωσε τους ώμους με μια μικρή κίνηση του τεράστιου κορμιού του. «Δε θα περάσω εδώ το βράδυ, αλλά ήθελα να ελέγξω την πρόοδό σου. Ήλιπιζα κι εγώ να δω τον κύριο Κρόου. Χαίρομαι που θα βρίσκεται μαζί μας».

«Μόλις ο αδελφός σου κι εγώ ολοκληρώσουμε τη συνομιλία μας» είπε ο Σέρινφορντ «θα έρθουμε να σας βρούμε στην τραπεζαρία».

Ο Σέρλοκ κατάλαβε ότι έπρεπε να αποχωρήσει, κι έτσι έκλεισε την πόρτα πίσω του. Ένιωθε ένα χαμόγελο να απλώνεται στο πρόσωπό του. Είχε έρθει ο Μάικροφτ! Εαφνικά η μέρα έμοιαζε ακόμα πιο ηλιόλουστη.

«Άκουσα τη φωνή του αδελφού σου;» ρώτησε ο Κρόου με τη δική του βαριά, αργόσυρτη φωνή από την άλλη άκρη του χολ.

«Εκείνος ήρθε με την άμαξα που είδαμε έξω. Είπε ότι ήθελε να σας μιλήσει».

Ο Κρόου έγνεψε με το κεφάλι του προβληματισμένος. «Αναρωτιέμαι γιατί» είπε σιγανά.

«Ο θεός Σέρινφορντ είπε ότι μπορείτε να μείνετε για μεσημεριανό. Θα έρθουν να μας βρουν στην τραπεζαρία».

«Καλό μου ακούγεται» είπε ο Κρόου δυνατότερα, αλλά

το συνοφρωμένο του πρόσωπο διέψευδε την ελαφρότητα του τόνου του.

Ο Σέρλοκ τον οδήγησε στην τραπεζαρία. Η κυρία Έγκλαντιν βρισκόταν ήδη εκεί, στη σκιά του τοίχου ανάμεσα σε δύο μεγάλα παράθυρα. Ο Σέρλοκ δεν την είχε αντιληφθεί να τον προσπερνά στο χολ. Για μια στιγμή αναρωτήθηκε μήπως ήταν φάντασμα και άρα μπορούσε να περνά μέσα από τους τοίχους, αλλά σχεδόν αμέσως κατέληξε ότι ήταν χαζή ιδέα – δεν υπήρχαν φαντάσματα.

Αγνοώντας την κυρία Έγκλαντιν, κατευθύνθηκε προς τον μπουφέ, πήρε ένα πιάτο και άρχισε να το γεμίζει με φέτες κρέας και κομμάτια σολομό. Ο Κρόου τον ακολούθησε και ξεκίνησε την ίδια διαδικασία από την άλλη άκρη του μακριού τραπεζιού.

Η ξαφνική επανεμφάνιση του μεγάλου του αδελφού έκανε ένα σωρό σκέψεις να στριφογυρίζουν στο μυαλό του Σέρλοκ. Ο Μάικροφτ ζούσε και εργαζόταν στο Λονδίνο, την πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Ήταν δημόσιος λειτουργός και εργαζόταν για την κυβέρνηση. Παρόλο που συχνά ο ίδιος υποτιμούσε τη θέση του, λέγοντας ότι δεν ήταν τίποτε περισσότερο από ένας απλός υπάλληλος των αρχείων, εδώ και αρκετόν καιρό ο Σέρλοκ είχε αρχίσει να πιστεύει ότι οι αρμοδιότητες του αδελφού του ήταν πολύ σημαντικότερες απ' όσο άφηνε να εννοηθεί. Όταν ο Σέρλοκ έμενε στο σπίτι τους –μαζί με τον πατέρα και τη μητέρα τους, πριν τον στείλουν να μείνει με τους θείους

του-, μερικές φορές ο Μάικροφτ ερχόταν από το Λονδίνο και έμενε για μερικές μέρες. Ο Σέρλοκ είχε παρατηρήσει ότι σε αυτό το διάστημα κάθε μέρα ερχόταν με άμαξα ένας άνδρας φέρνοντας μαζί του ένα κόκκινο κουτί. Παρέδιδε το κουτί μόνο στον Μάικροφτ αυτοπροσώπως και ο Μάικροφτ με τη σειρά του του έδινε έναν φάκελο που περιείχε, όπως υπέθετε ο Σέρλοκ, επιστολές και υπομνήματα που είχε γράψει με βάση το περιεχόμενο του κουτιού της προηγούμενης ημέρας. Ότι δουλειά κι αν έκανε ο Μάικροφτ, ήταν φανερό πως η κυβέρνηση θεωρούσε αναγκαίο να βρίσκεται σε καθημερινή επαφή μαζί του.

Άκουσε, με το στόμα του ακόμη γεμάτο φαΐ, να ανοίγει η πόρτα της βιβλιοθήκης. Λίγο αργότερα εμφανίστηκε στην τραπεζαρία η ψηλή και κάπως καμπουριασμένη μορφή του Σέρινφορντ Χολμς.

«Α, βρώμα θεών» αναφώνησε στα αρχαία ελληνικά, αντικρίζοντας τον μπουφέ.

Στρέφοντας τα μάτια του προς τον Σέρλοκ, είπε: «Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε με τον αδελφό σου τη βιβλιοθήκη μου, το *ψυχής ιατρείον* μου, για την επανασύνδεσής σας» και, στρεφόμενος στον Κρόου, πρόσθεσε: «Μου ζήτησε δε ειδικώς να παραστείτε κι εσείς».

Ο Σέρλοκ άφησε κάτω το πιάτο του και κινήθηκε γρήγορα προς την κατεύθυνση της βιβλιοθήκης. Ο Κρόου τον ακολούθησε και τα μακριά του πόδια κάλυψαν γρήγορα την απόσταση, παρά το φαινομενικά αργό του βάδισμα.

Ο Μάικροφτ στεκόταν στην ίδια θέση, δίπλα στις τζαμόπορτες. Χαμογέλασε στον Σέρλοκ, έπειτα τον πλησίασε, του χάριδεψε και του ανακάτεψε τα μαλλιά. Το χαμόγελο εγκατέλειψε το πρόσωπό του όταν έστρεψε τα μάτια του στον Κρόου, αλλά έσφιξε το χέρι του Αμερικανού.

«Ας τα πάρουμε με σειρά προτεραιότητας» είπε. «Έπειτα από μια αρκούντως εξονυχιστική έρευνα εκ μέρους της αστυνομίας, δε βρέθηκε ίχνος του βαρόνου Μοπερτουί. Πιστεύουμε πως διέφυγε στη Γαλλία. Τα καλά νέα είναι ότι δε διαπιστώθηκε κανένας θάνατος λόγω τιμημάτων μελισσών, είτε Βρετανού στρατιώτη είτε οποιουδήποτε άλλου».

«Είναι αμφίβολο το κατά πόσο θα λειτουργούσε το σχέδιο του Μοπερτουί» είπε σκεπτικός ο Κρόου. «Υποπτεύομαι πως ήταν ψυχικά διαταραγμένος, αλλά δεν υπήρχε λόγος να το διακινδυνεύσουμε».

«Και η κυβέρνηση είναι φυσικά ευγνώμων» αποκρίθηκε ο Μάικροφτ.

«Μάικροφτ, έχουμε νέα από τον πατέρα;» ρώτησε βιαστικά ο Σέρλοκ.

Ο Μάικροφτ έγνεψε καταφατικά. «Το πλοίο του πρέπει πλέον να πλησιάζει την Ινδία. Φαντάζομαι ότι θα αποβιβαστεί με το σύνταγμα του μέσα στην εβδομάδα, αλλά δε θα λάβουμε πιθανότατα νέα του –ή γενικότερα νέα από τον στρατό– για τους επόμενους έναν με δύο μήνες, δεδομένου του ρυθμού επικοινωνίας με εκείνη την

απομακρυσμένη ήπειρο. Αν μάθω στιδίηποτε, θα σε ενημερώσω αμέσως».

«Και... η μητέρα;»

«Όπως ξέρεις, η υγεία της είναι εύθραυστη. Η κατάστασή της παραμένει σταθερή προς το παρόν, αλλά χρειάζεται ξεκούραση. Σύμφωνα με τους γιατρούς της, κοιμάται δεκαέξι με δεκαεπτά ώρες την ημέρα» είπε αναστενάζοντας. «Χρειάζεται χρόνο, Σέρλοκ – χρόνο και αποφυγή κάθε νοητικής ή σωματικής κοπώσεως».

«Καταλαβαίνω». Ο Σέρλοκ έκανε μια παύση, καταπολεμώντας έναν κόμπο στον λαιμό του. «Επομένως, θα μείνω εδώ, στο Αρχοντικό Χολμς, για το υπόλοιπο των σχολικών διακοπών;»

«Δεν είμαι βέβαιος» είπε ο Μάικροφτ «ότι το Σχολείο Αρρένων Ντίπντεν έχει και πολλά να σου προσφέρει».

«Τα λατινικά μου έχουν βελτιωθεί» απάντησε ο Σέρλοκ αυθόρμητα κι έπειτα καταράστηκε σιωπηλά το μεγάλο του στόμα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν είχε κανένα συμφέρον να διαφωνήσει με τον αδελφό του.

«Αναμφίβολα» είπε με συγκρατημένη ειρωνεία ο Μάικροφτ «αλλά υπάρχουν πολλά άλλα πράγματα που πρέπει να μάθει ένα αγόρι εκτός από λατινικά».

Ο Σέρλοκ δεν μπόρεσε να συγκρατηθεί και ρώτησε: «Αρχαία ελληνικά;».

Ο Μάικροφτ χαμογέλασε. «Βλέπω ότι η κάπως αδρή σου αίσθηση του χιούμορ επιβίωσε της παραμονής σου

εδώ. Όχι, παρά την προφανή και βαρύνουσα σημασία των λατινικών και των αρχαίων ελληνικών, στον αυξανόμενα περίπλοκο κόσμο που ζούμε, είμαι της γνώμης ότι θα σε ωφελούσε περισσότερο μια πιο στοχευμένη, πιο εξατομικευμένη διδασκαλία. Σκέφτομαι σοβαρά να σε αποσύρω από το Ντίπντεν και να κανονίσω να συνεχίσεις την εκπαίδευσή σου εδώ, στο Αρχοντικό Χολμς».

«Δηλαδή δε θα ξαναγυρίσω στο σχολείο;» Ο Σέρλοκ αναζήτησε κάποιο σημάδι ότι αυτό τον ενοχλούσε, αλλά δε βρήκε κανένα. Δεν είχε φίλους εκεί και οι καλύτερες αναμνήσεις του από εκείνο το μέρος χαρακτηριζόνταν μάλλον από βαρεμάρα παρά από ευχαρίστηση. Δε θα του έλειπε τίποτα από το Ντίπντεν.

«Θα πρέπει να κάνουμε προγραμματισμό για την εισαγωγή σου στο πανεπιστήμιο» συνέχισε ο Μάικροφτ. «Στόχος είναι, φυσικά, το Κέιμπριτζ – ή η Οξφόρδη. Νομίζω ότι θα έχεις καλύτερες πιθανότητες αν δώσουμε στην εκπαίδευσή σου πιο αποτελεσματικό προσανατολισμό απ' ό,τι το Ντίπντεν». Χαμογέλασε πάλι. «Είσαι ένα πολύ ιδιαίτερο αγόρι και θα πρέπει να σε αντιμετωπίσουμε ως τέτοιο. Δεν υπόσχομαι τίποτε, αλλά θα σε ενημερώσω πριν από το τέλος του καλοκαιριού για τον όποιο διακανονισμό».

«Δίχως να θέλω να προτρέξω, να ρωτήσω αν θα παίξω κι εγώ τον μικρό μου ρόλο στην εκπαίδευσή του νεαρού;» είπε ο Αμάιους Κρόου με τη βαριά του φωνή.

«Ναι» είπε ο Μάικροφτ και τα χείλη του σιράβωσαν

σχηματίζοντας ένα μειδίαμα. «Είναι άλλωστε προφανές ότι μέχρι τώρα τον κράτησες στον σωστό δρόμο».

«Είναι αληθινός Χολμς» παρατήρησε ο Κρόου. «Μπορώ να τον καθοδηγήσω, όχι όμως και να τον αναγκάσω να κάνει το σωστό. Έτσι ήσουν κι εσύ».

«Ναι» είπε απλώς ο Μάικροφτ. «Ναι, έτσι ήμουν». Πριν ο Σέρλοκ προλάβει να συνειδητοποιήσει αυτό που μόλις είχε μάθει –ότι ο Μάικροφτ υπήρξε στο παρελθόν επίσης μαθητής του Κρόου– ο Μάικροφτ είπε: «Σέρλοκ, θα είχες την καλοσύνη να μας επιτρέψεις να μιλήσουμε ιδιαίτερος με τον κύριο Κρόου; Υπάρχουν ορισμένες υποθέσεις που πρέπει να συζητήσουμε».

«Θα μπορέσω να σε δω... πριν φύγεις;»

«Φυσικά. Δε σκοπεύω να αναχωρήσω πριν από το απόγευμα. Αν θες, μπορείς να με ξεναγήσεις στο σπίτι».

«Μπορούμε επίσης να κάνουμε βόλτα στο κτήμα» πρότεινε ο Σέρλοκ.

Ο Μάικροφτ ρίγησε με αποστροφή. «Αμφίβολο» είπε. «Δε νομίζω πως είμαι κατάλληλα ντυμένος για εξοχικούς περιπάτους».

«Μα θα βρισκόμαστε ακριβώς έξω από το σπίτι!» διαμαρτυρήθηκε ο Σέρλοκ. «Δε θα πάμε δα και στα δάση!»

«Αν δε βλέπω στέγη πάνω από το κεφάλι μου και δε νιώθω σανίδες ή πλακόστρωτο κάτω από τα πόδια μου, τότε είναι εξοχικός περίπατος» είπε αδιαπραγμάτευτα. «Κύριε Κρόου, ας περάσουμε τώρα στις δικές μας υποθέσεις».

Ο Σέρλοκ εγκατέλειψε απρόθυμα τη βιβλιοθήκη και έκλεισε πίσω του την πόρτα. Κρίνοντας από τις φωνές που έφταναν στα αυτιά του, η θεία του είχε επίσης κατέβει στην τραπεζαρία. Δεν είχε όρεξη να υποστεί την ακατάσχετη φλυαρία της, οπότε αποφάσισε να πάει έξω. Έκανε τον γύρο του σπιτιού με τα χέρια στις τσέπες, κλοτσώντας περιστασιακά κάποια πέτρα. Ο ήλιος βρισκόταν σχεδόν στο ζενίθ του και ο Σέρλοκ ένιωθε ένα λεπτό στρώμα ιδρώτα στο μέτωπο και ανάμεσα στις ωμοπλάτες του.

Ευθεία μπροστά του είδε τις τζαμόπορτες της βιβλιοθήκης – τις *ανοιχτές* τζαμόπορτες της βιβλιοθήκης.

Μπορούσε να ακούσει τις φωνές που έρχονταν από μέσα.

Από τη μία σκεφτόταν ότι επρόκειτο για μια κατ' ιδίαν συζήτηση, στην οποία του είχαν απαγορέψει να παραστεί, αλλά από την άλλη σκεφτόταν ότι ο Μάικροφτ και ο Κρόου πρέπει να συζητούσαν για τον *ίδιο* τον Σέρλοκ.

Πλησίασε κατά μήκος της πέτρινης βεράντας που έζωνε εκείνη την πλευρά του σπιτιού.

«Και είναι σίγουροι;» ρωτούσε ο Κρόου.

«Έχεις ξαναδουλέψει για τους Πίνκερτον» αποκρίθηκε ο Μάικροφτ. «Οι πηγές πληροφοριών τους είναι συνήθως πολύ αξιόπιστες, ακόμα και σε τόσο μεγάλη απόσταση από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής».

«Ναι, αλλά για να έφτασε αυτός μέχρι *εδώ*...»

«Υποθέτω ότι θεωρούσε πλέον πολύ επικίνδυνο να παραμείνει στην Αμερική».

«Είναι όμως μεγάλη χώρα» σχολίασε ο Κρούου.

«Με πολλές άγριες και απολίτιστες εκτάσεις» ανταπάντησε ο Μάικροφτ.

Ο Κρούου δε φάνηκε να πείθεται. «Φανταζόμουν ότι θα περνούσε τα σύνορα προς το Μεξικό».

«Φαίνεται όμως πως δεν το έκανε» επέμεινε ο Μάικροφτ. «Δες το από αυτή τη σκοπιά – σε έστειλαν στην Αγγλία για να κυνηγήσεις επικηρυγμένους υποστηρικτές του Νότου από τον Εμφύλιο. Δεν είναι λογικό να ήρθε *εδώ* επειδή βρίσκονται κι *εκείνοι* εδώ;»

«Είναι όντως λογικό» παραδέχτηκε ο Κρούου. «Υποπτεύεσαι κάποια συνωμοσία;»

Ο Μάικροφτ δίστασε λίγο πριν απαντήσει. «Είναι μάλλον πρόωρο να μιλάμε για “συνωμοσία”. Υποπτεύομαι ότι τους τράβηξε η Αγγλία επειδή είναι μια χώρα πολιτισμένη και ασφαλής, όπου οι άνθρωποι μιλούν την ίδια γλώσσα με εκείνους. Συν τω χρόνω όμως, θα μπορούσε να εξελιχθεί σε συνωμοσία. Πολλοί επικίνδυνοι άνδρες δίχως τίποτε καλύτερο να κάνουν από το να μιλούν μεταξύ τους... πρέπει να πάρουμε τον έλεγχο της κατάστασης πριν το φαινόμενο λάβει άλλες διαστάσεις».

Ο Σέρλοκ ένιωσε να ζαλίζεται. Τι στην ευχή εννοούσαν; Είχε χάσει το πιο ουσιώδες κομμάτι της συζήτησης.

«Σέρλοκ» φώναξε ο αδελφός του μέσα από το δωμάτιο. «Δεν έρχεσαι καλύτερα να κάτσεις μαζί μας, μια και τόση ώρα κρυφακούς;»

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΝΕΑΡΟΥ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

Νομίζετε πως τον ξέρετε; Κάνετε λάθος.

ΕΝΑΣ ΖΩΝΤΑΝΟΣ ΝΕΚΡΟΣ ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑ ΠΟΥ ΔΙΧΑΣΕ ΜΙΑ ΧΩΡΑ

Ο νεαρός Σέρλοκ Χολμς ξέρει ότι οι ενήλικες έχουν μυστικά. Δεν περίμενε όμως να βρει τον πιο διαβόητο εκτελεστή του κόσμου στο Σάρεϊ, τη στιγμή που όλοι τον θεωρούν νεκρό – ούτε τον αδελφό του με κάποιον τρόπο αναμειγμένο στην υπόθεση. Όταν μάλιστα διαπιστώνει ότι κανείς δεν του λέει την αλήθεια, αποφασίζει να διακινδυνέψει τα πάντα για να την ανακαλύψει μόνος του. Έτσι ξεκινά η περιπέτεια που θα τον οδηγήσει στην Αμερική, στο κέντρο ενός θανάσιμου ιστού, όπου η ζωή είναι φτηνή και η αλήθεια έχει ένα τίμημα που ξεπερνάει τη λογική.

Το **2ο βιβλίο** μιας συναρπαστικής σειράς που για πρώτη φορά έρχεται να ρίξει φως στα εφηβικά χρόνια του διάσημου ντετέκτιβ. Πώς ήταν ως έφηβος; Πού πήγε σχολείο και ποιοι ήταν οι φίλοι του; Πού και πότε απέκτησε τις διάσημες ικανότητές του; Τι τον φόβιζε και ποια ήταν η πρώτη του αγάπη;

ISBN: 978-960-501-767-5

9 789605 017675

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΧ 5767